

## EXPUNERE DE MOTIVE

### Descrierea situației actuale

I. În prezent, conform Legii nr.263/2010, acordarea pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare în situația persoanelor care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 de ani în *activități de producție, mentenanță și asimilate din unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui*, menționate la art.30 alin.(1) lit.i), beneficiază de:

- reducerea vârstei standard de pensionare pentru aceste persoane este de **13 ani** - art.56 alin.(1) lit.d);

- vârsta standard de pensionare redusă nu poate fi mai mică de 50 de ani pentru femei și 52 de ani pentru bărbați - art.56 alin.(2) lit.d);

- stagiul complet de cotizare utilizat la calculul punctajului mediu anual aferent acestor perioade este de 25 de ani pentru persoanele care au realizat cel puțin 30 de ani în aceste locuri de muncă sau în aceste activități - art.56 alin.(3) lit.d)

- asimilarea ca stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă a perioadei anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități dintre cele prevăzute la art.30 alin.(1) lit.i), în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă - art.30 alin.(4<sup>4</sup>).

Noua Lege privind sistemul public de pensii (Legea nr.360/2023), care urmează să intre în vigoare la data de 1 septembrie 2024, **prevede reducerea beneficiilor** pentru persoanele menționate la art.28 alin.(1) lit.h), respectiv persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 de ani în *activitățile din unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui*, astfel:

- reducerea vârstei standard de pensionare pentru aceste persoane este de **11 ani** (în loc de 13 ani) - art.49 alin.(1) lit.d)

- vârsta standard de pensionare redusă nu poate fi mai mică de **52 de ani** pentru femei și **54 de ani** pentru bărbați - art.54 alin.(3))

- **este eliminată** asimilarea ca stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă a perioadei anterioare datei de 1 aprilie 2001 în care salariații au desfășurat activități dintre cele prevăzute la

alin.(1) lit.i), în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă - art.133 alin.(4) nu face referire la art.28 alin.(1) lit.h).

De asemenea, în urma modificării modului de calculare a pensiilor, noua Lege a pensiilor prevede la art.88 alin.(4) faptul că doar persoanele prevăzute la art.28 lit.a) și b) - **nu și cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.h)** - beneficiază de **un punct suplimentar pentru fiecare lună de stagiu de cotizare** contributiv realizat în aceste condiții.

**II. În prezent, conform Legii nr.263/2010,** persoanele care au desfășurat *activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații*, menționate la art.30 alin.(1) lit.b), beneficiază de pensie pentru limită de vârstă conform art.57 alin.(1) și (2) dacă:

- au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin **15 ani** în zona I de expunere la radiații sau
- au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin **17 ani** în zona a II-a de expunere la radiații.

În situația acestor persoane, conform art.57 alin.(3) **stagiul complet de cotizare** utilizat la stabilirea drepturilor de pensie este de:

- **15 ani**, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații;
- **17 ani**, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona a II-a de expunere la radiații.

Noua Lege privind sistemul public de pensii (Legea nr.360/2023) prevede că în cazul persoanelor care au desfășurat *activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare din zonele I și II de expunere la radiații* menționate la art.28 alin.(1) lit.b), și care au realizat un stagiu de cotizare în condiții speciale de cel puțin **22 ani** în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin **25 de ani** în zona II de expunere la radiații (art.50 alin.(1)):

- vârsta standard de pensionare se reduce cu **20 de ani** în cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale în zona I de expunere la radiații, respectiv cu **18 ani** în cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în zona II de expunere la radiații - art.50 alin.(2).

- vârsta standard de pensionare redusă **nu poate fi mai mică de 45 de ani**, atât în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, cât și în cazul celor care au desfășurat activitate în zona II de expunere la radiații - art.50 alin.(4).

În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condițiile speciale prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b), mai mici de **22 de ani** în zona I de expunere la radiații și mai mici de **25 de ani** în zona II de expunere la radiații, **aceste stagii se cumulează considerându-se stagii de cotizare în zona II de expunere la radiații** - art.50 alin.(3).

**III. În prezent, conform Legii nr.263/2010,** beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare:

- cu **13 ani conform art.56 alin.(1) lit.c) și d)**, persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.30 alin.(1) lit.d) și e) și lit. h)-l);

- cu **15 ani conform art.56 alin.(1) lit.b)**, persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.30 alin.(1) lit.f).

Noua Lege privind sistemul public de pensii (Legea nr.360/2023) prevede un regim diferențiat în baza art.49 alin.(1) lit.c) și d), respectiv:

- reducerea cu **11 ani** (*în loc de 13 ani*) a vârstei standard de pensionare a persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare, în condiții speciale, de cel puțin 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.c), f), g), i)-l);

- reducerea cu **13 ani** a vârstei standard de pensionare a persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare, în condiții speciale, de cel puțin 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.d) și h).

De asemenea, prevede reducerea cu **13 ani** (*în loc de 15 ani*) a vârstei standard de pensionare a persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare, în condiții speciale, de cel puțin 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.e).

### **Schimbări preconizate**

**Reducerea beneficiilor pentru toți acești salariați care au lucrat în condiții speciale reprezintă o inechitate pe care legea trebuie să o elimine.** Reducerea beneficiilor pentru acești lucrători ar putea crea inechități evidente în sistemul de pensii, mai ales față de persoanele care s-au pensionat în temeiul legislației în vigoare și au beneficiat de aceste prevederi.

Condițiile de muncă diferite implică riscuri și eforturi diferite și este important să recunoaștem aceste diferențe. Beneficiile pentru condiții speciale de muncă reprezintă o modalitate de a compensa aceste diferențe și de a asigura un tratament echitabil în ceea ce privește pensiile.

Totodată, creșterea stagiului de cotizare în astfel de condiții speciale poate expune lucrătorii la riscuri suplimentare pentru sănătate, deoarece expunerea la radiații poate avea efecte adverse asupra sănătății, cum ar fi creșterea riscului de cancer. Această măsură reprezintă un dezavantaj pentru lucrători, deoarece i-ar obliga să lucreze în astfel de medii pentru o perioadă mai lungă de timp.

**Totodată, dat fiind că persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și/sau deosebite de muncă au avut contribuții de asigurări sociale mai mari decât cele care au desfășurat activități în condiții de muncă normale, considerăm că recalcularea acestor pensii în minus duce la încălcarea principiului contributivității.** Scăderea acestor pensii odată cu recalcularea lor în baza Legii nr.360/2023, pentru aceia care au avut stagii de cotizare sub 25 de ani, respectiv sub 22 de ani în loc de 17 ani, respectiv 15 ani - deoarece acestea erau cerințele la momentul pensionării lor - va duce la neactualizarea cu rata inflației a acestor pensii în anii următori când, la scăderea puterii de cumpărare, a pensionarilor care au lucrat în aceste condiții și în dreptul cărora au fost achitate contribuții mai mari. Prin urmare, formula pe care o propunem protejează aceste pensii de la scăderea și neindexarea lor cu rata inflației.

**De asemenea, sunt de subliniat următoarele aspecte:**

**România și-a asumat respectarea Principiului internațional ALARA prin Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN).** Principiul ALARA este un concept fundamental în domeniul securității radiologice și se referă la "Low As Reasonably Achievable" (Atât

de Redus Pe Cât Este În Mod Rațional Posibil). Acest principiu este aplicat în gestionarea expunerii la radiații ionizante și presupune că expunerea la radiații trebuie să fie menținută cât mai redusă posibil, luând în considerare factorii practici, tehnici și economici.

Pentru a pune în aplicare principiul ALARA într-o zonă de control a radiațiilor (cum ar fi zona I de control), trebuie să se ia în considerare o serie de măsuri și practici. În contextul muncii persoanelor expuse la radiații ionizante din această zonă, există câteva legături importante între principiul ALARA și activitățile desfășurate:

**1. Monitorizarea și evaluarea constantă a expunerii:** Principiul ALARA implică monitorizarea regulată a nivelurilor de radiații din zona I și evaluarea riscurilor pentru lucrători. Acest lucru asigură că orice expunere la radiații este menținută la niveluri cât mai reduse posibil, iar aceste niveluri sunt monitorizate pentru a se asigura că rămân sub limitele reglementate.

**2. Utilizarea echipamentului de protecție adecvat:** Munca într-o zonă de control a radiațiilor necesită utilizarea echipamentului de protecție personală corespunzător, precum combinezoane de plumb, mănuși și ochelari de protecție. Principiul ALARA încurajează utilizarea acestui echipament pentru a minimiza expunerea la radiații a lucrătorilor.

**3. Optimizarea procedurilor de lucru:** Principiul ALARA solicită identificarea și implementarea celor mai eficiente și sigure proceduri de lucru care să reducă expunerea la radiații pentru lucrători. Acest lucru poate include ajustarea tehnicii de lucru, reducerea timpului de expunere și utilizarea dispozitivelor de protecție suplimentare.

**4. Educația și antrenamentul lucrătorilor:** Principiul ALARA implică conștientizarea și instruirea lucrătorilor cu privire la riscurile asociate expunerii la radiații și la modalitățile de reducere a acestor riscuri. O înțelegere clară a procedurilor de siguranță și a echipamentului de protecție este crucială pentru respectarea principiului ALARA.

Cadrul de baza al sistemului de protecție implementat este cel recomandat de **Comisia Internațională pentru Radioprotecție (ICRP)** pentru expunerile planificate, fiind conceput să prevină apariția efectelor deterministe prin păstrarea dozelor individuale sub pragurile relevante și să reducă la un nivel rezonabil probabilitatea de apariție a efectelor stocastice.

ICRP este autoritatea științifică recunoscută în domeniul radioprotecției, ale cărei recomandări sunt folosite la elaborarea reglementărilor internaționale și naționale din acest domeniu. Aceste recomandări sunt revizuite periodic și actualizate în funcție de cele mai noi cunoștințe privind efectele biologice ale radiațiilor.

Recomandările ICRP din anul 1990 cuprinse în Publicația 60 au fost implementate în România prin Normele de Securitate Radiologică stabilite de Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare. Principiile stabilite de ICRP au fost revizuite în anul 2007 și sunt expuse în Publicația 103, care actualizează, consolidează și dezvoltă principiile din 1990 pentru controlul expunerii la surse de radiații ionizante.

**Prin modificarea stagiul minim de cotizare în condiții speciale la cel puțin 22 ani în zona I de expunere la radiații și la cel puțin 25 de ani în zona II de expunere la radiații prin noua Lege privind sistemul public de pensii (Legea nr.360/2023), care va intra în vigoare de la 1 septembrie 2024, se diminuează drastic protecția angajaților din aceste domenii, speranța medie de viață și dreptul lor la sănătate, conform Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, prin prelungirea expunerii pe termen îndelungat a organismului la efectele nocive ale radiațiilor ionizante.**

Persoanele care lucrează în condiții speciale în zona I de expunere la radiații cu expunere directă la materia nucleară, pulberea sinterizabilă de dioxid de uraniu, sunt injust și nejustificabil defavorizate prin mărirea stagiului minim de cotizare, de la minimum 15 ani vechime în aceste condiții speciale, cu aproape 50%, și anume la minimum 22 de ani vechime în aceste condiții speciale.

Înăsprirea drastică a condițiilor de pensionare nu are nici un argument, mai ales că există studii în vigoare, publicate chiar de Ministerul Sănătății prin INSP care fac referire la impactul negativ al efectelor radiațiilor asupra organismului uman. Menționăm următoarele studii în această privință

1) Studiul SERIILE RAPOARTELOR DE SECURITATE RADIOLOGICĂ Nr.2. DIAGNOSTICUL ȘI TRATAMENTUL AFECȚIUNILOR PRODUSE DE EXPUNEREA LA RADIAȚII IONIZANTE - Raport sponsorizat, în comun, de către Agenția Internațională pentru Energia Atomică și Organizația Mondială a Sănătății.

2) Pericolele prezentate de expunerea la radiațiile ionizante - Jurnalul Oficial al U.E. Rezoluția legislativă a Parlamentului European din 24 octombrie 2013, referitoare la propunerea de directivă a Consiliului de stabilire a normelor de securitate de bază, privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante (COM(2012)0242 - C7-0151/2012 - 2011/0254(COD)).

3) GHID DE EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATEA POPULAȚIEI - privind expunerea pe termen îndelungat a organismului la radiațiile ionizante - Ministerul Sănătății, INSP.

Această creștere este nejustificabilă de inițiatorul Legii nr.360/2023 și nu se bazează pe nici un studiu de impact asupra efectelor negative ale radiațiilor asupra organismului uman, așa cum o cere Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative - *art.20 alin.(1): Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare și analiză științifică, pentru cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația străină, în special a țărilor Uniunii Europene.*

Trebuie să facem cunoscut faptul că, expunerea organismului uman, pe un timp îndelungat, la radiațiile ionizate și încasarea unei doze anuale, până la 7,96 mSv / an, după cum apar în rapoartele oficiale transmise la CNCAN București (doze de 3 până la 7 ori mai mari față de limita dozei anuale pentru populație), duce la efecte cu impact negativ asupra corpului uman, pe termen lung. Expunerea externă a organismului se datorează unei surse de radiații din exteriorul acestuia. Expunerea internă are drept cauză o sursă de radiații aflată în interiorul organismului și care a pătruns prin inhalare, ingerare sau datorită absorbției prin piele.

Orice doză de radiații ionizante poate crește riscul de a dezvolta cancer pe parcursul vieții. Expunerea la radon crește riscul de cancer pulmonar. Riscul suplimentar de expunere este proporțional cu concentrația de radon din aerul respirat și cu durata expunerii la radon.

Severitatea efectelor și frecvența, crește cu doza primită de populația, compusă din indivizi cu susceptibilitate variată, în funcție de țesutul afectat. Cele mai sensibile țesuturi la acțiunea radiațiilor nucleare sunt țesutul ovarian, țesutul testicular, măduva osoasă și ochiul.

Studiile de oncogeneză, induse de radiații ionizante (Life Span Study), arată cum cancerul, pentru care a fost determinat un exces de risc semnificativ, sunt multiple: în primul rând leucemia, cancerul tiroidian, cancerul pulmonar, cancerul tegumentar, apoi chiar și cancerul de sân, vezică urinară, colon, ficat, stomac, esofag, ovar, mielom multiplu. În principal, cancerul tiroidian și tegumentar sunt două localizări cu o incidență semnificativ crescută în rândul populației expuse la radiații ionizante.

**Este important să luăm în considerare faptul că implementarea principiului egalității legii, așa cum este stipulat în Legea nr.360/2023, poate genera o inegalitate semnificativă între persoanele care ies la pensie conform Legii nr.263/2010, având un stagiul minim de cotizare de 15 ani în zona I de expunere la radiații, respectiv de 17 ani în zona II de expunere la radiații, în luna august 2024, în comparație cu cele care ies la pensie după 1 septembrie 2024, cu un stagiul minim de cotizare de 22 ani în zona I de expunere la radiații, respectiv de 25 de ani în zona II de expunere la radiații, conform noii legi privind sistemul public de pensii.**

De-a lungul timpului, angajaților din zona de producție asociată activităților desfășurate în condiții deosebite sau speciale de muncă le-au fost recunoscute condițiile dificile de muncă. **Fără însă a li se fi normalizat între timp aceste condiții**, în noua lege a pensiilor cu intrare în vigoare la 1 septembrie 2024, acestor angajați le-au fost luate beneficiile corespunzătoare mediului greu în care lucrează și banii în plus la pensie, după o viață desfășurată zi de zi în condiții anormale de muncă, dar și anii pe care îi primeau ca reducere a vârstei de pensionare în baza faptului ca speranța acestora de viață este, statistic, mai mică. Practic, au rămas lucrând în aceleași condiții grele, cu multă umezeală, zgomot, praf, ger, dar li s-au luat beneficiile asociate acestor condiții. O politică publică eficientă trebuie să creeze un context care să ducă la normalizarea condițiilor din câmpul muncii. Doar că din diverse motive, acest lucru nu reușește, oamenii mergând la serviciu în aceleași condiții care le generează boli asociate profesiei, ducând în final la o speranță de viață mai mică.

Data fiind speranța mai mică de viață a acestor angajați din zona de producție, dacă pentru ei vârsta de pensionare ar deveni aceeași cu cea a altor categorii care nu dobândesc la locul de muncă boli asociate profesiei, ar însemna ca aceasta categorie care lucrează în condiții deosebite de muncă să cotizeze la un buget de pensii din care să nu apuce să încaseze contravaloarea pensiei pentru aceeași perioadă medie ca a altor angajați, generând o situație de inechitate.

Dacă folosim chiar și un singur angajator ca studiu de caz, în cifre, 103.064 de zile de incapacitate de muncă din cauza unor boli în legătură cu profesia ale angajaților a înregistrat CE Oltenia în anul 2020 (raport medical Medserv Min). Doar un singur angajator a înregistrat 11.109 de zile de incapacitate de muncă doar din cauza traumatismelor, 37.854 de zile din cauza aparatului osteo-articular, doar într-un an. Medicii au consemnat că angajații CE Oltenia sunt bolnavi „din cauza microclimatului nefavorabil în condițiile mediului extern din cadrul unităților miniere de suprafață, sarcinile de muncă și riscurile la locul de muncă”. Aceasta situație este doar din zona minieră, careia îi se adaugă și zona de termoficare. Situații similare se regăsesc în toate activitățile desfășurate în locurile de muncă în care condițiile nu au fost normalizate.

Numărul persoanelor bolnave crește de la an la an, iar numărul total al angajaților scade în aceste activități întrucât lucrează în condiții din ce în ce mai grele.

Având în vedere cele prezentate, propunem modificarea noii legi privind sistemul public de pensii (Legea nr.360/2023) în sensul păstrării condițiilor actuale de pensionare prevăzute de legea în vigoare (Legea nr.263/2010) pentru aceste categorii de persoane, și anume:

**1. Menținerea asimilării ca stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă a perioadei anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități în unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui, în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în gruna I și/sau gruna a II-a de muncă.**

De asemenea, includerea acestor persoane în categoria celor care beneficiază de **un punct suplimentar pentru fiecare lună de stagiul de cotizare** contributiv realizat în aceste condiții. Măsura este menită să ajusteze diferențele dintre discriminările dintre categoriile de pensionari aflați în plată și viitorii pensionari.

**În cazul beneficiarilor care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și/sau deosebite de muncă, precum și a beneficiarilor de pensie pentru invaliditate, conform legilor aflate în vigoare la momentul pensionării, valoarea punctului de referință prevăzută la art.83 alin.(1) să reprezinte raportul dintre valoarea punctului de pensie la data intrării în vigoare a prezentei legi și nivelul stagiului de cotizare cu reducerea vârstei standard de pensionare, după caz, prevăzute de legea în vigoare la data pensionării, pensiile respective urmând să fie recalculate din oficiu în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.**

**2. Menținerea stagiului de cotizare în condiții speciale de cel puțin 15 ani (în loc de 22 ani) în zona I de expunere la radiații și de cel puțin 17 ani (în loc de 25 ani) în zona a II-a de expunere la radiații pentru persoanele care au desfășurat activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare din zonele I și II de expunere la radiații, prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b).**

De asemenea, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condițiile speciale prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b), mai mici de **15 de ani** în zona I de expunere la radiații și mai mici de **17 de ani** în zona II de expunere la radiații, aceste stagii **să poată fi cumulate proporțional perioadei realizate în fiecare zonă de expunere la radiații (în loc ca acestea să se cumuleze considerându-se stagii de cotizare în zona II de expunere la radiații)**, înlăturându-se astfel o altă inechitate instituită prin noua lege privind sistemul public de pensii.

**3. Menținerea reducerii cu 13 ani (în loc de 11 ani) a vârstei standard de pensionare pentru persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.c), f), g), i)-l), precum și menținerea reducerii cu 15 ani (în loc de 13 ani) a vârstei standard de pensionare pentru persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.e).**

Modificările preconizate:

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
1.	ART. 30 (1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din: a) unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;	ART. 28 (1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din: a) unitățile miniere, pentru personalul care își desfășoară activitatea în subteran cel puțin 50% din timpul normal de muncă în luna respectivă;	Nemodificat.

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
	<p>b) activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare, zonele I și II de expunere la radiații;</p> <p>c) Abrogată;</p> <p>d) aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în anexa nr. 1;</p> <p>e) activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3;</p> <p>f) activitatea artistică desfășurată în profesiile prevăzute în anexa nr. 4.</p> <p>g) activitățile din industria de armament referitoare la: fabricarea, manipularea, transportul nitroglicerinei, explozivilor, pulberilor negre, pulberilor fără fum, produselor pirotehnice în unitățile de producție a explozivilor, precum și fabricarea nitrocelulozelor și a celuloizului în aceleași unități de producție a explozivilor; fabricarea munițiilor și a elementelor de muniții, locurile de muncă în care se execută operații cu exploziv de inițiere, exploziv cu caracteristică de sensibilitate mare, precum și locurile de muncă în care se execută operații cu explozivi aromatici, la care angajații vin în contact direct cu aceștia; operații de distrugere a munițiilor încărcate și a elementelor de muniții încărcate, a pulberilor, a explozivilor și a produselor pirotehnice; delaborarea munițiilor și a elementelor pirotehnice încărcate cu substanțe explozive sau incendiare.</p> <p>h) sectorul construcții nave, pentru personalul care își desfășoară activitatea în următoarele activități specifice: control nedistructiv cu radiații ionizante, izolare cu vată minerală, galvanizare, sablare/zincare, vopsitorie, sudură, montare/ demontare schele, lăcătușerie montaj, tubulatură montaj, polizare montaj, mecanică montaj, electrică montaj.</p> <p>i) activitățile de producție, mentenanță și asimilate din unitățile</p>	<p>b) activitățile de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare din zonele I și II de expunere la radiații;</p> <p>c) aviația civilă, pentru personalul navigant prevăzut în anexa nr. 1;</p> <p>d) activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3;</p> <p>e) activitatea artistică desfășurată în profesiile prevăzute în anexa nr. 4;</p> <p>f) activitățile din industria de armament referitoare la: fabricarea, manipularea, transportul nitroglicerinei, explozivilor, pulberilor negre, pulberilor fără fum, produselor pirotehnice în unitățile de producție a explozivilor, precum și fabricarea nitrocelulozelor și a celuloizului în aceleași unități de producție a explozivilor; fabricarea munițiilor și a elementelor de muniții (locurile de muncă în care se execută operații cu exploziv de inițiere, exploziv cu caracteristică de sensibilitate mare, precum și locurile de muncă în care se execută operații cu explozivi aromatici, la care angajații vin în contact direct cu aceștia); operații de distrugere a munițiilor încărcate și a elementelor de muniții încărcate, a pulberilor, a explozivilor și a produselor pirotehnice; delaborarea munițiilor și a elementelor pirotehnice încărcate cu substanțe explozive sau incendiare;</p> <p>g) sectorul construcții nave, pentru personalul care își desfășoară activitatea în următoarele activități specifice: control nedistructiv cu radiații ionizante, izolare cu vată minerală, galvanizare, sablare/zincare, vopsitorie, sudură, montare/ demontare schele, lăcătușerie montaj, tubulatură montaj, polizare montaj, mecanică montaj, electrică montaj;</p>	



Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
	<p>de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui.</p> <p>j) sectorul construcții mașini, pentru personalul care își desfășoară activitatea în următoarele activități specifice: turnarea pieselor și lingourilor de oțel, în turnătoriile de oțel; turnarea pieselor de fontă, pieselor din aliaje neferoase și pieselor cu modele ușor fuzibile în turnătoriile de fontă, turnătoriile de aliaje neferoase și turnătoriile de precizie; forjarea pieselor pe ciocane de peste 2 tone forță în secțiile de forjă; turnarea cuzineților din aliaje neferoase pe suport de oțel în turnătoriile de cuzineți; activitatea desfășurată de către ingineri, subingineri și tehnicieni, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, în secțiile de producție respective;</p> <p>k) activitățile de producție, mentenanță și asimilate din unitățile de producție ale minelor de minereuri, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelor și utilajelor specifice extracției minereurilor, care a ocupat următoarele funcții: adjunct șef carieră, adjunct șef depozit, adjunct șef uzină, artificier, automacaragiu, buldozerist, electrician, electrician subteran, electromecanic, electromecanic subteran, electromecanic turbosuflantă, electronist, excavatorist, frezor, inginer, inginer conducător formație de lucru, inginer șef investiții, inginer șef producție, instalator, laborant, lăcătuș, lăcătuș mecanic, lăcătuș mecanic subteran, macaragiu, maistru, manipulant, mecanic, mecanic mașini utilaje, mecanic subteran, miner subteran, miner suprafață, muncitor necalificat, muncitor necalificat subteran,</p>	<p>h) activitățile din unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui;</p> <p>i) sectorul construcții mașini, pentru personalul care își desfășoară activitatea în următoarele activități specifice referitoare la: turnarea pieselor și lingourilor de oțel, în turnătoriile de oțel; turnarea pieselor de fontă, pieselor din aliaje neferoase și pieselor cu modele ușor fuzibile, în turnătoriile de fontă, turnătoriile de aliaje neferoase și turnătoriile de precizie; forjarea pieselor pe ciocane de peste două tone forță, în secțiile de forjă; turnarea cuzineților din aliaje neferoase pe suport de oțel, în turnătoriile de cuzineți; activitatea desfășurată de către ingineri, subingineri și tehnicieni în secțiile de producție respective;</p> <p>j) activitățile de producție din unitățile de producție ale minelor de minereuri, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelor și utilajelor specifice extracției minereurilor;</p> <p>k) activitățile de exploatare forestiere, sortare și transport material lemnos;</p> <p>l) activitățile care vizează siguranța circulației feroviare.</p> <p>(2) Locurile de muncă prevăzute la alin. (1) lit. d), f)-l) se consideră a fi locuri de muncă în condiții speciale până la data de 1 ianuarie 2035.</p> <p>(3) Constituie stagiu de cotizare realizat în condiții speciale de muncă și perioadele în care asiguratul care își</p>	

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
	<p>operator preparare, operator preparare subteran, prelucrător aşchiere, revizor tehnic, şef carieră, şef laborator control tehnic de calitate, şef depozit, şef secţie, şef uzină, strungar, subinginer, subinginer conducător formaţie de lucru subteran, sudor, sudor subteran, tehnician;</p> <p>1) activitatea de trefilare, inclusiv prin decaparea cu acizi, desfăşurată de către persoanele încadrate în muncă la S.C. ArcelorMittal Roman.</p> <p>.....</p>	<p>desfăşoară activitatea în condiţii speciale de muncă se află în concediu pentru incapacitate temporară de muncă şi/sau în concediu de odihnă, dacă cel puţin în ziua premergătoare concediului a lucrat în locuri de muncă încadrate în astfel de condiţii de muncă şi pentru care angajatorii datorează contribuţia de asigurări sociale.</p>	
2.	<p><b>ART. 56</b></p> <p>(1) Fac excepţie de la prevederile art. 55 alin. (1) lit. b) persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puţin:</p> <p>a) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a) sau 15 ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. a) în cazul în care activitatea minieră încetează sau a încetat ca urmare a obligaţiilor pe care şi le asumă sau şi le-a asumat statul român în negocierile cu Comisia Europeană, pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de <b>20 de ani</b>;</p> <p>b) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.30 alin.(1) lit.f) pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de <b>15 ani</b>;</p> <p>c) 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. <u>30 alin. (1) lit. d) şi e)</u> pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de <b>13 ani</b>.</p> <p>d) 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la <u>art. 30 alin. (1) lit. h)-l)</u> pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de <b>13 ani</b>.</p>	<p><b>ART.49</b></p> <p>(1) Sunt exceptate de la prevederile art. 48 alin. (1) lit. b) persoanele care au realizat un stagiu de cotizare, în condiţii speciale, de cel puţin:</p> <p>a) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a) sau 15 ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. a) în cazul în care activitatea minieră încetează sau a încetat ca urmare a obligaţiilor pe care şi le asumă sau şi le-a asumat statul român în negocierile cu Comisia Europeană, pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu <b>20 de ani</b>;</p> <p>b) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.e) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu <b>13 ani</b>;</p> <p>c) 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la <u>art. 28 alin. (1) lit. c), f), g), i)-l)</u> pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu <b>11 ani</b>;</p> <p>d) 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. d) şi h) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu <b>13 ani</b>.</p>	<p><b>ART.49</b></p> <p>b) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.e) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu <b>15 ani</b>;</p> <p>c) 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. c), f), g), i)-l) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu cu <b>13 ani</b>.</p>
3.	<p><b>ART.57</b></p> <p>(1) Fac excepţie de la prevederile</p>	<p><b>ART.50</b></p> <p>(1) Sunt exceptate de la prevederile</p>	<p><b>ART.50</b></p> <p>(1) Sunt exceptate de la prevederile</p>

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
	<p>care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin <b>15 ani</b> în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin <b>17 ani</b> în zona a II-a de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art.30 alin.(1) lit. b).</p> <p>(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) beneficiază de pensie pentru limită de vârstă indiferent de vârstă.</p> <p>(3) Pentru persoanele prevăzute la alin.(1), stagiul complet de cotizare este de 15 ani, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, respectiv de 17 ani, în cazul celor care au desfășurat activitate în zona a II-a de expunere la radiații.</p>	<p>au realizat un stagiu de cotizare în condiții speciale de cel puțin <b>22 ani</b> în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin <b>25 de ani</b> în zona II de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. b).</p> <p>(2) În cazul persoanelor prevăzute la alin.(1) vârsta standard de pensionare se reduce cu 20 de ani în cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale în zona I de expunere la radiații, respectiv cu 18 ani în cazul persoanelor care au realizat stagii de cotizare în zona II de expunere la radiații.</p> <p>(3) În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condițiile speciale prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b), mai mici de <b>22 de ani</b> în zona I de expunere la radiații și mai mici de <b>25 de ani</b> în zona II de expunere la radiații, aceste stagii se cumulează considerându-se stagii de cotizare în zona II de expunere la radiații.</p> <p>(4) Vârsta standard de pensionare redusă în cazul persoanelor prevăzute la alin. (1) nu poate fi mai mică de 45 de ani, atât în cazul celor care au desfășurat activitate în zona I de expunere la radiații, cât și în cazul celor care au desfășurat activitate în zona II de expunere la radiații.</p>	<p>au realizat un stagiu de cotizare în condiții speciale de cel puțin <b>15 ani</b> în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin <b>17 de ani</b> în zona II de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b).</p> <p><b>Nemodificat.</b></p> <p>(3) În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condițiile speciale prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b), mai mici de <b>15 de ani</b> în zona I de expunere la radiații și mai mici de <b>17 de ani</b> în zona II de expunere la radiații, aceste stagii se cumulează proporțional perioadei realizate în fiecare zonă de expunere la radiații.</p> <p><b>Nemodificat.</b></p>
4.		<p><b>ART. 84</b></p> <p>(1) Valoarea punctului de referință prevăzută la art.83 alin.(1) reprezintă raportul dintre valoarea punctului de pensie la data intrării în vigoare a prezentei legi și nivelul mediu al stagiilor de cotizare prevăzute de legislația anterioară, respectiv nivelul 25.</p> <p>.....</p>	<p><b>Art.84.</b></p> <p>(1') În cazul beneficiarilor care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și/sau deosebite de muncă, precum și a beneficiarilor de pensie pentru invaliditate, conform legilor aflate în vigoare la momentul pensionării, valoarea punctului de</p>

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
			referință prevăzută la art.83 alin.(1) reprezintă raportul dintre valoarea punctului de pensie la data intrării în vigoare a prezentei legi și nivelul stagiului de cotizare cu reducerea vârstei standard de pensionare, după caz, prevăzute de legea în vigoare la data pensionării.
5.		<p><b>ART. 88</b></p> <p>(1) Persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite sau condiții speciale, beneficiază de un număr suplimentar de puncte, după cum urmează:</p> <p>a) 0,25 puncte pentru fiecare lună în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;</p> <p>b) 0,50 puncte pentru fiecare lună în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii.</p> <p>(2) Persoanele prevăzute la art.52 alin.(1) lit.a) și art.53 beneficiază de 0,50 puncte suplimentare pentru fiecare lună de stagiu de cotizare contributiv realizat în condiții de handicap, respectiv deficiență vizuală gravă.</p> <p>(3) Persoanele prevăzute la art.52 alin.(1) lit.b) beneficiază de 0,25 puncte suplimentare pentru fiecare lună de stagiu de cotizare contributiv realizat în condiții de handicap.</p> <p>(4) Prin excepție de la prevederile alin.(1), persoanele prevăzute la <b>art.28 lit.a) și b)</b> beneficiază de un punct suplimentar pentru fiecare lună de stagiu de cotizare contributiv realizat în aceste condiții.</p>	<p><b>ART. 88</b></p> <p>(4) Prin excepție de la prevederile alin.(1), persoanele prevăzute la <b>art.28 lit.a), b) și h)</b> beneficiază de un punct suplimentar pentru fiecare lună de stagiu de cotizare contributiv realizat în aceste condiții.</p>

Nr. crt.	Legea în vigoare Legea nr.263/2010	Legea nr.360/2023	Propunere legislativă
		(5) Punctele suplimentare acordate potrivit prevederilor alin.(1)-(4) se adaugă la punctajul lunar calculat conform art.85 alin.(7).	
6.	<p>Art.30.</p> <p>(4<sup>4</sup>) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități dintre cele prevăzute la alin.(1) lit.i), în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă.</p> <p>.....</p>	<p>ART. 133</p> <p>(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.d) și f)-j) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă.</p>	<p><b>Art.133</b></p> <p>(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.d), f), g), i) și j) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă.</p> <p>(4<sup>1</sup>) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.h) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă.</p>

Față de cele prezentate, supunem Parlamentului spre adoptare, **propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.360/2023 privind sistemul public de pensii.**

Inițiatori:

Oana Silvia ȚOIU - deputată USR,

Radu-Dinel MIRUȚĂ - deputat USR

AMBROZIE - IRINEU ȘARĂU  
Senat USR



ROMANIA  
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

**LEGE**

**pentru modificarea și completarea Legii nr.360/2023 privind sistemul public de pensii**

**Parlamentul României adoptă prezenta lege.**

**Art.I.** - Legea nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1089 din 4 decembrie 2023, se modifică și se completează după cum urmează:

**1. La articolul 49 alineatul (1), literele b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

*"b) 20 de ani în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.e) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu 15 ani;*

*c) 25 de ani în unul dintre locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.c), f), g), i)-l) pentru care vârsta standard de pensionare se reduce cu 13 ani;"*

**2. La articolul 50, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

*"(1) Sunt exceptate de la prevederile art.48 alin.(1) lit.b) și persoanele care au realizat un stagiu de cotizare în condiții speciale de cel puțin 15 ani în zona I de expunere la radiații sau de cel puțin 17 de ani în zona II de expunere la radiații, în locurile de muncă prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b).*

....

*(3) În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condițiile speciale prevăzute la art.28 alin.(1) lit.b), mai mici de 15 de ani în zona I de expunere la radiații și mai mici de 17 de ani în zona II de expunere la radiații, aceste stagii se cumulează proporțional perioadei realizate în fiecare zonă de expunere la radiații."*

**3. La articolul 84, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin.(1<sup>1</sup>), cu următorul cuprins:**

*"(1<sup>1</sup>) În cazul beneficiarilor care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și/sau deosebite de muncă, precum și a beneficiarilor de pensie pentru invaliditate, conform legilor aflate în vigoare la momentul pensionării, valoarea punctului de referință prevăzută la art.83 alin.(1) reprezintă raportul dintre*

*valoarea punctului de pensie la data intrării în vigoare a prezentei legi și nivelul stagiului de cotizare cu reducerea vârstei standard de pensionare, după caz, prevăzute de legea în vigoare la data pensionării.”*

**4. La articolul 88, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:**

*”(4) Prin excepție de la prevederile alin.(1), persoanele prevăzute la art.28 lit.a), b) și h) beneficiază de un punct suplimentar pentru fiecare lună de stagiul de cotizare contributiv realizat în aceste condiții.”*

**5. La articolul 133, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:**

*”(4) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.d), f), g), i) și j) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă.”*

**6. La articolul 133, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin.(4<sup>1</sup>), cu următorul cuprins:**

*”(4<sup>1</sup>) Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art.28 alin.(1) lit.h) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă.”*

**Art.II.** - Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 2024.

**Art.III.** - În cazul beneficiarilor care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, respectiv în condiții speciale și/sau deosebite de muncă, precum și a beneficiarilor de pensie pentru invaliditate, pensiile aflate în plată se recalculează din oficiu în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

**Art.IV.** - În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va adopta, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, modificarea în mod corespunzător a Normelor de aplicare a Legii nr.360/2023 privind sistemul public de pensii, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.181/2024.

*Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.*

PREȘEDINTELE SENATULUI

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PREȘEDINTELE INTERIMAR  
AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Alfred - Robert SIMONIS